

Handreikingen aan groepen om inhoudelijk met het actie-thema aan de slag te gaan.

Wat betekent warmhartig zijn en om elkaar geven in het licht van de onrechtvaardige verhoudingen in de wereld voor ons als christenen.

Hieronder staan handreikingen voor:

- Gespreksgroepen
- Vrouwengroepen (natuurlijk zijn ook de handreikingen voor gespreksgroepen voor vrouwengroepen te gebruiken)
- Kinderen
- Tieners
- Zangers en musici

Gespreksgroepen

1. Handreikingen vanuit het 'Leesplan het goede leven'.

'Het goede leven' – met dat jaarthema nodigt de Protestantse Kerk in Nederland gemeenten en individuele gelovigen uit om stil te staan bij de vraag wat een mensenleven tot een goed leven maakt.

Als hulpmiddel bij die zoektocht hebben de Protestantse Kerk en het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap gezamenlijk een online bijbelleesplan samengesteld. In het leesplan nemen twaalf theologen je mee langs teksten uit verschillende bijbelboeken. Wat hebben die teksten ons te zeggen over 'het goede leven'?

Er zijn twee onderdelen met name geschikt voor bezinning in het kader van onze actie:

- Bezittingen
- Ontvangen en uitdelen

Informatie over het leesplan op onderstaande website.

<https://petrus.protestantsekerk.nl/artikel/nieuw-volg-het-leesplan-het-goede-leven/>

Bezittingen

Bijbeltekst MRK.10.13-MRK.10.27

De theoloog Hette Domburg heeft een korte overweging geschreven bij dit bijbelgedeelte.

(Hette Domburg is predikant van de Protestantse Gemeente Schaarsbergen en voorzitter van de Stichting Contextueel Bijbellesen Nederland. Hij werkte voor Kerk in Actie als docent theologie in Mozambique.)

'Toen ik als docent in Mozambique werkte, zei een student: Nederland is het paradijs op aarde. Hij had drie maanden in Amsterdam gestudeerd. Maar wanneer wij met ons gezin op verlof in Nederland waren viel ons op hoe somber en gesloten de mensen in de supermarkt waren, in schril contrast met de lachende gezichten op straat in Mozambique.

Ja, in materieel opzicht hadden en hebben Nederlanders het een stuk beter dan de gemiddelde Mozambikaan. Maar toch, die gezichten spraken boekdelen.

In de passage uit Marcus 10 komt Jezus zowel kinderen tegen als een rijke man. Van de man wordt expliciet gezegd dat hij somber werd en terneergeslagen wegging. En van de kinderen dat ze 'open staan voor het Koninkrijk van God'.

De rijke man had 'veel bezittingen'. Van de kinderen kun je het tegengestelde aannemen. En toch wordt juist tegen de rijke gezegd dat hem iets ontbreekt. Dat intrigeert. Hij heeft zijn best gedaan om van alles te 'hebben'. En nu ontbreekt hem toch nog iets ... Wat zou dat zijn?

Misschien gaf hij het zelf aan, toen hij zijn vraag stelde: wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven? Het eeuwige leven ontbreekt hem nog! Hoeveel hij ook heeft en hoe netjes hij zich ook gedraagt: dat is nog niet het 'eeuwige leven'. Maar hij denkt erover in termen van privébezit. Hoe kan ik het krijgen (of erven)? En nu lijkt juist het 'hebben' het probleem te zijn. Dat blijkt als hem gezegd wordt zijn bezittingen te delen met de armen. Hij heeft er de moed niet voor.

Jezus spreekt liever over het Koninkrijk van God binnengaan. Dat gaat niet over bezit, maar over sociale verhoudingen. Je komt in een andere ruimte, waar de relaties anders zijn. Daar is sprake van gerechtigheid en vrede, daar komt geen mens meer tekort. De toegangspoort blijkt te smal om veel bezittingen mee te nemen. Maar als je alles deelt, ben je al bijna binnen. Voor een kind is dat gemakkelijk.

Zo is het met het 'goede leven'. Het is niet iets wat je 'hebben' kunt, maar waarin je kunt 'binnengaan'. De vraag is: wat houdt ons tegen?

Aanvullende vraag:

- Als we concreet naar onze eigen situatie kijken, wat kunnen we dan doen aan gerechtigheid en vrede, aan een wereld waar geen mens meer te kort komt?

Ontvangen en uitdelen

Bijbeltekst ROM.12.1-ROM.12.8

De theoloog Wim Moehn heeft een korte overweging geschreven bij dit bijbelgedeelte.

(Wim Moehn is bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het gereformeerd protestantisme vanwege de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk in Nederland aan de PThU, vestiging Amsterdam en predikant van de Grote Kerk in Hilversum.)

'Ooit dacht hij dat hij het goede leven gevonden had. Hoog te paard haastte hij zich naar Damascus om zelfs daar de volgelingen van Jezus te arresteren. Maar op die weg gebeurt iets dat een ander mens van hem maakt: een ontmoeting met Christus zelf.

Paulus weet waarover hij het heeft wanneer hij het advies geeft: sla jezelf niet te hoog aan. De Heer heeft hem genade bewezen. Een mens toegevoegd aan de gemeente van Jezus. Een mens die een heel andere kijk gekregen heeft op het leven en wat het leven tot een goed leven maakt.

In zijn brief aan de Romeinen schrijft Paulus dat we samen één lichaam zijn in Christus en ieder apart elkaars lichaamsdelen. Woorden die mijlenver afstaan van de doorsnee visie op goed leven: individuele vrijheid, expressie en ontplooiing. In plaats daarvan weerbarstige woorden. Je bent geen los zand. Gaan geloven leidt tot ontmoetingen – de ontmoeting van je leven met Jezus, maar ook ontmoetingen met anderen. Je wordt elkaars handen en voeten. In plaats van ik-gericht zijn, nu elkaar dienen met de gaven die we gekregen hebben. We zouden hier ook kunnen lezen: 'we hebben verschillende cadeaus al naar gelang God ons in gunst heeft willen geven.'

Zeven cadeaus worden uitgepakt. Het is niet meer dan een mooie greep uit de vele gaven die de Heer in petto heeft voor wie bij Hem gaan horen en toegevoegd worden aan zijn lichaam. De een heeft de gave om te troosten, een ander om leiding te geven en weer een ander om te helpen. Het mooie is dat ik in mijn eentje niet alles zelf moet kunnen of doen. Samen met anderen mag ik uitdelen én ontvangen.

Hoe sta ik zelf in het leven? Draait alles om mijn persoonlijke groei en targets óf durf ik het aan mijn geschenk te delen – dichtbij in de gemeente, maar ook in deze wereld?

Aanvullende vraag:

Het beeld van het lichaam wordt in de regel gebruikt voor de gemeente van Christus. Is het ook breder te trekken? Zijn wij als mensen samen op aarde ook niet een gemeenschap? Samen kinderen van God? Is er een goed leven hier mogelijk als we ons neerleggen bij de onrechtvaardige verhoudingen in onze wereld?

2. Thema vluchtelingen.

Ook vluchtelingen ondervinden de gevolgen van de coronacrisis en ook hen willen we ondersteunen met onze actie. In het noorden van Kameroen is in een vluchtelingenkamp voorlichting over corona gegeven en zijn mondkmaskers en hygiënemateriaal uitgedeeld. In Colombia wordt extra opvang voor vluchtelingenkinderen uit Venezuela geregeld. Deze kinderen zijn zeer kwetsbaar in een lockdownsituatie. Vanwege de onrust in hun eigen land zijn ze in Colombia terecht gekomen. Ze kampen met verlies en onzekerheid en lopen groot gevaar om uitgebuit en misbruikt te worden.

Via Apostoli, de diaconale organisatie van de Grieks-Orthodoxe Kerk, biedt Kerk in Actie noodhulp aan slachtoffers van covid-19 in Griekenland. Een project dat via 100 lokale kerken in Groot-Athene wordt uitgevoerd en hulp geeft aan vluchtelingen en arme Grieken, waaronder daklozen. De situatie op het vasteland van Griekenland is niet makkelijk voor vluchtelingen. De hulp bestaat uit een voedselkeuken en voedselwaardebonnen. Verder ontvangen mensen in de vluchtelingenkampen zeep en andere spullen voor persoonlijke verzorging.

Als wij naast het bieden van financiële steun in coronatijd willen nadenken over onrechtvaardige verhoudingen in onze wereld kunnen we niet om de situatie van vluchtelingen heen.

Waarom vluchten mensen? Wat zijn de achterliggende oorzaken?

Hoe vergaat het vluchtelingen die richting Europa komen?

Hoe vergaat het vluchtelingen die Nederland binnenkomen?

Welke dilemma's spelen er?

Wat wordt van ons christenen gevraagd?

Jan van den Berge is bereid inhoudelijke ondersteuning te bieden bij dit thema.

Emailadres: vandenberge.jan@gmail.com

Vrouwengroepen

Vrouwen als vreedstichters in Colombia.

Leren van vrouwen die tegelijk sterk en kwetsbaar zijn.

In Colombia was vijftig jaar lang een burgeroorlog gaande. Dit conflict tussen rijk en arm veroorzaakte 220.000 doden, meer dan 5 miljoen ontheemden en 15 miljoen armen op een bevolking van 50 miljoen. Op dit moment leeft tien procent van de bevolking nog steeds in extreme armoede. Veel vrouwen en gezinnen zijn nog steeds getroffen door het geweld.

Hoe kunnen slachtoffers en daders straks weer samenleven?

In 2007 richtten vrouwen met verschillende kerkelijke achtergronden het programma Vrouwen-werken-aan-vrede op (GEMPAZ: Grupo EcuMénico de Mujeres Constructoras de Paz). Vrouwelijke leiders uit verschillende kerkgenootschappen werken samen aan conflicttransformatie en vredesopbouw in oecumenische vrouwenkringen. In 2020 werd hun

werk bemoeilijkt door de coronacrisis. Maar er zijn nieuwe wegen gevonden. “Online kunnen we toch met elkaar verbonden blijven.”

Meer informatie via onderstaande website:

<https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/projecten/vrouwen-als-vredestichters/>

Via de link <https://vimeo.com/507968406> vind je een mooi interview over het werk van deze vrouwen en komt ook de impact van corona in Colombia aan bod.

We kunnen steun bieden, maar ook veel leren van deze vrouwen. De manier waarop zij hun rol oppakken in hun samenleving en elkaar daarin steunen is een voorbeeld voor ons. Spelen er problemen in onze samenleving waar wij van betekenis zouden kunnen zijn?

In het interview hoor je ook dat de vrouwen steun ontleen aan vrouwen uit bijbelse verhalen. Zijn er vrouwen in de bijbel die ons tot rolmodel kunnen dienen?

Kinderen

Een betere toekomst voor straatkinderen in Yogyakarta.

In Yogyakarta leven veel kinderen op straat. Zij worden aan hun lot overgelaten en moeten zichzelf zien te redden. De organisatie Dreamhouse kijkt naar hen om. Ze zoeken de kinderen op straat op. In het begin kunnen de straatkinderen terecht bij de noodopvang en overgangscentra. Kinderen die de straat definitief willen verlaten kunnen in een opvanghuis terecht. Ze gaan naar een plaatselijke school. Vrijwilligers helpen hen bij hun studie. Voor meer informatie zie onderstaande website.

<https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/projecten/opvang-voor-straatkinderen-in-yogyakarta/>

Naast informatie over het project (waaronder een persoonlijk verhaal van een kind) en een korte PowerPoint is er ook een video waarin Dreamhouse laat zien hoe ze tijdens de coronapandemie kinderen voorlicht over het belang van handen wassen, gezond eten en bewegen. Het verschil tussen het leven van kinderen hier in Nederland en de straatkinderen in Yogyakarta komt duidelijk naar voren. Ook de impact van corona. Genoeg materiaal om met kinderen aan de slag te gaan. Aan de informatie zou een concrete verwerkingsvorm verbonden kunnen worden. Bijvoorbeeld de kinderen samen op twee grote vellen papier laten tekenen/plakken/schrijven hoe het leven van kinderen in Nederland is, normaal en in coronatijd en dit zelfde te laten doen voor de kinderen in Yogyakarta.

Tieners

Nieuwe kansen voor straatmeisjes in Ghana.

Ghana is een West-Afrikaans land dat zich goed ontwikkelt, maar de verschillen tussen noord en zuid zijn nog groot. In de dorpen in het droge noorden is het bestaan hard, is het onderwijs niet altijd goed en hebben jongeren weinig kans op werk. Veel jongeren trekken naar de hoofdstad Accra, waar 25.000 kinderen op straat werken en leven.

In het opvangcentrum Lifeline in Accra kunnen ieder jaar veertig meisjes terecht vanaf 14 jaar. Ze leren in tien maanden tijd kleding naaien, make-up, sieraden maken of het kappersvak.

Voor meer informatie zie onderstaande website.

<https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/projecten/beroepsonderwijs-voor-straatmeisjes-in-accra-2/>

Naast informatie over het project zijn er voorbeeldverhalen van de meisjes, ook op video. Er wordt geschreven over de impact van corona op het werk van Lifeline. Via de link <https://vimeo.com/491549948> zie je een video met een relatiebeheerder (Petri Hofland) die

onder meer vertelt over de situatie in coronatijd. Een update over de recente situatie wordt 2 augustus verwacht.

Uit de projectinformatie wordt duidelijk dat veel tieners in Ghana een heel ander leven leiden dan tieners in Nederland. Door een groeps gesprek hierover te houden kunnen de verschillen benoemd worden. Er is ongelijkheid en die is er al heel lang. Wat kunnen we hier in Nederland aan doen? Natuurlijk kunnen we financiële ondersteuning bieden zoals via de actie Wees warmhartig. Mooi als de groep hiervoor aan de slag wil gaan.

Ook goed om met de groep eens na te denken over andere mogelijkheden om door onze manier van leven iets te doen aan de ongelijkheid. Bijvoorbeeld ons koopgedrag, zoals het kopen van fairtrade producten en kleding die onder goede arbeidsomstandigheden en tegen behoorlijke beloning geproduceerd is.

Zangers en musici

In het kerkblad werd als optie om geld in te zamelen genoemd:

‘Een zang- of muziekkuitvoering. Breed uitnodigen en na afloop met de hoed rond.’

Met zang en muziek is ook inhoudelijk verbinding te maken met de actie. Onderwerpen als warmhartig zijn, om elkaar geven en rechtvaardigheid zijn ook in liederen en andere muziekwerken terug te vinden. Het zou prachtig zijn om ook via muziek bepaald te worden bij waar het in deze actie om gaat.

Dit is meer een idee dan een handreiking, maar het talent om hier muzikaal inhoudelijk vorm aan te geven is in handen van onze zangers en musici zelf!

Voor vragen: wees.warmhartig@pknculemborg.nl